

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Under udgivelsen af Øieblikket : 1855-09-22

Citation: Kierkegaard, Søren: "Under udgivelsen af Øieblikket : 1855-09-22", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 27*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Johnny Kondrup; Tonny Aagaard Olesen; Steen Tullberg, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2010 . Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-p551-txt-shoot-n586.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 27

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

P551:586

At »Christenhed« er Menneske-Slægts gennem
Aarhundrederne, med stigende Fremgang fortsatte
Stræben for at – værges sig mod Xstd.

22 Sept. 55.

Christus har forlangt »Efterfølgere«.

En sand Christi Efterfølger vil snart naa at blive
hovedkuls kastet ud af denne Verden. Lad der saa
komme igjen en Efterfølger, det vil gaa lige saa med
ham: kort og afgjort, Alt Handling.

Men lad der istedetfor Efterfølgere komme Folk, som
gaa og vrøvl om, at Andre have vovet Liv og Blod.
Nu begynder det at brede sig. Alt Vrøvl er selskabeligt,
frugtbart efter en forbausende Maalestok, frugtbart
paa Vrøvl.

Den næste Slægt efter disse Vrøvlere, er som altid
ikke Efterfølgere, men ligeledes Vrøvlere Præster og
Professorer, og Menige som ansee dem for sande
Lærere i Xstd. Foruden hvad denne næste Slægt selv
er istand til at præstere i Vrøvl, optager den saa,
under Navn af historisk Videnskab, hvad den
foregaaende Slægt har præsteret i Vrøvl.

Dette er Loven: istedetfor Handling en bestandigt
grændseløser Masse af Vrøvl, som kaldes Videnskab,
og som maa studeres, hedder det, hvis man vil
forstaae Xstd.

Det man nemlig i Sandhed ikke vil, er just at forstaae
Xstd., som er let at forstaae. Og for at sikre sig ikke
at komme til at forstaae Xstd, er det man, som
Hjælpemiddel til at forstaae den, anbringer denne
uoverskuelige Masse historisk og lærd Vrøvl.

Der gives Insekter, som værges sig mod deres
Forfølgere ved at reise Støvet: saaledes har »Msket«
det instinktivt at værges sig mod Idee, Aand ved at
reise Tallet. Tallet er Idee og Aands Modsætning. Naar
man vil være sikkert mod at have med Idee, med
Aand at gjøre, saa skaf bare Batailloner, Legioner,
Millioner, som, maaskee med forenede Kræfter,

stræbe: saa er Aand gaaet ud, Du har naaet, hvad Du egl. vilde, det bliver ved Dyre-Siden af det at være Msk.

Dette kan naturligviis bestandigt kun meget faae forstaae; thi for at kunne forstaae det, maa just den Forvandling være foregaaet med et Msk, hvilken Xstd. tilsigter, at blive Aand; Dyre-Msket forholder sig umidd. til Tallet, det er hvad han troer paa.

* *

Er dette Xstds Betragtning: at denne Verden vistnok er en ond, en syndig Verden, men at just derfor er Xstd. kommet ind, for at omdanne Verden, saa Guds Hensigt eller Det han tilsigter er: at faae en rar Verden ud af denne Verden og saa at lade den bestaae?

Eller hviler Xstd. ikke meget mere paa følgende Betragtning: denne Verden er blevet til ved et Affald fra Gud, er til mod hans Villie, hver Dag den er til, er mod Guds Villie, han vil have den tilbage. Almægtigt tilintetgjøre den, er ikke hvad han vil, thi saaledes er jo det Hele ikke lagt an; det er en Frihedens Verden, som frit affaldt fra ham, og som han vil have tilbage. Denne Verden er for Gud fortabt, det er nu engang afgjort, Enhver der fødes forøger blot de Fortabtes Masse.

For nu at faae denne Verden tilbage og i sin Forbarmelse lader han Xstd. forkynde. Hvad det er at være Xsten, viser Forbilledet, at det er Lidelse fra først til sidst endog den, at være forladt af Gud. Forbarmelsen, Naaden, den uendelige Naade bestaaer nu i, at man ved at blive Xsten udholder sit Helvede her paa Jorden og saa er evigt frelst. Men at være Xsten er at modtage taknemligt den uendelige Naade, at maatte være en Jesu Xsti Efterfølger her i Livet og derved af Naade være evig frelst, en Jesu Xsti Efterfølger, forbandet af Msk., forhadet, plaget paa enhver Maade, tilsidst ogsaa forladt af Gud. Og enhver Jesu Xsti Efterfølger er jo vendt saaledes, at hvis han overhovedet kan siges med sit Liv at tilsigte Noget uden i Frygt og Bæven at forarbejde sin Sjels Frelse, maatte det være at faae denne Verden bort.

Hvis dette ikke var saaledes, hvis Det Gud tilsigtede var at faae en rar Verden ud af denne Verden, saa er Msk-Slægten egl. uden Veiledning. Thi det n: T., Xsti Forkyndelse hviler i, at det er en ond Verden, alle Kjendetegnene paa det at være Xsten ere i Forhold hertil. Men tilsigtede Gud at denne Verden skulde forvandles til en rar Verden og saa bestaae, maae jo Kjendetegnene paa det at være Xsten blive lige det Modsatte.

Men »Msk-Slægten« glemmer behageligst at for Gud er hverken Tid eller Tal til, Aartusinder som een Dag, og et Tal saa stort, at man maatte bruge 1000 Aar for at faae det sagt er slet ikke til for ham. Han bliver ved

Sit. I Naade vil han forbarme sig over denne fortabte Verden. Han byder Vilkaaret, det er uendelig Naade, men heller ikke som af et Nittengryn. Om der nu er Mange eller kun nogle ganske Enkelte, der ville frelses, det forandrer ikke ham eller hans Vilkaar det er jo ikke ham, der skal frelses, men de Andre.

Og Msk-Slægten har efter sin store Maalestok den samme slemme Vane, som det enkelte Msk. har: naar man indbyder ham, kommer han strax anstigende med Kone og en halv Snees Børn. Saaledes naar Gud lader Slægten forkynde Naade men vel at mærke for hver Enkelt, saa skeer der noget Andet end Gud har forelagt: Slægtens Batailloner komme anstigende og ville bataillonsviis frelses. Nei, ikke paa den Viis. Først den Ydmygelse, der for de Fleste vil være til Fortvivelse, at udholde at være kun en Enkelt, at drukne i denne uhyre Verden, at forsvinde – og saa maaskee bliver han frelst. Det Andet er rigtignok mere gemytligt, har ogsaa Noget tilfælles med Dyrehaugstoure og andre cordiale Forlystelser, saadan bataillonsviis at frelses evigt.

For, christeligt, at frelses maa først enhver Forestilling om enhver Trøst ved ethvert Tilhold i Tallet bort, ∴ Livet maa tages af Dyre-Skabningen; thi som man tager Livet af en Fugl ved at pumpe Luft fra den, saaledes tager man Livet af Dyre-Msket ved at tage Tallet fra det.

At berøves Msk-Tallet at skulle staae ene^a er hvad Dyre-Msk. meest meest meest af Alt frygter, thi qua Dyre-Skabning er han i Msk-Frygt. Derfor har Dyre-Msk. Mod til det Forfærdeligste, saasnart man blot giver ham Msk-Tallet, at Andre gjøre det Samme, eller at de Andre ere af den Mening, at det er Mod han viser. Msk-Tallet er Dyre-Mskets Liv. Og derfor er det just denne Collision som Xstus især stiler paa: at lide af Msk. Xstd. er just at frygte Gud i Modsætning til Msk., i Modsætning til hvad Msk. qua Dyre-Skabning frygter meest af Alt: Msk-Tallet. Og derfor er det, for at tage dette med, just fra dette Synspunkt seet let at vise, at der i Christenhedens mange Aarhundreder ikke findes een eneste Forkyndelse som er Xsti Forkyndelse liig. Man faaer meget tidligt Msk-Tallet af Xstne – og fra det Øieblik er det muligt at være Xsten i: Msk-Frygt. Hele Middelalderens strengeste Askese er i: Msk-Frygt, lider ikke af Msker.

a forladt, forhaanet, udgriint o: s: v:

Jeg veed det meget vel, at hvad jeg her skriver vil i Tidens Løb blive erklæret for den høieste Viisdom. Jeg veed ogsaa, at derfor vil til den Tid Verdens Skikkelse aldeles ikke være forandret; thi De, der ville have travlt med at vise, hvor dybsindigt og sandt dette er, er naturligviis – Docenter, disse Dyre-Skabninger. Ja, disse Dyre-Skabninger. Jeg veed det vel i denne syndige Verden hvor Alt er Egoisme har man da ogsaa for Skik nærmest at kalde den menige Mand, den Eenfoldige Dyre-Skabning. Men herimod protesterer jeg. I een Forstand er vi jo Alle Dyre-Skabninger. Men skulde der være nogen Classe af Msk, der fortjente sammenlignet med os Andre at kaldes: Dyrene da er dette Præster og Professorer.

Man kjender i Barnet Dyret paa, at Barnet vil putte Alt i Munden; og det er et ganske betegnende Udtryk for Dyret. Men at være i den Grad dyrisk at man vil putte Sandhed, Aand i Munden, leve af Sandheden, leve af at Andre have lidt for denne Sandhed, selv ved Eed forpligtet til det Eneste, hine Andre have begjeret, Efterfølgelse: det er bæstisk. Forunderligt nok, at dette Bæstiske findes forenet med den fineste Dannelse, og Fornemhed, der fornemt slet ikke seer en Skraldemand, eller hvis denne vovede at tale til ham, fornemt vilde lade ham forstaae, at han kun er et Dyr - forunderligt nok, og saa forholder det sig lige omvendt: Skraldemanden er et Msk, men denne fiint dannede, i Fløiel klædte, bestjernede Fornemhed er - et Dyr, et Dyr, som, bæstisk, putter Sandhed i Munden, troer Sandhed er Noget til at spise, et Dyr, der afskyeligere end noget Rovdyr, endog lever af Andres Lidelser, hvad intet Rovdyr gjør, thi det lever af sit Bytte^b, men det lever ikke af sit Byttes Lidelser.

b og volder det Lidelser for at faae Livet af det,